

STANISŁAW TACZANOWSKI (1890-1947)

Urodził się 1 maja 1890 roku w Pieruszycach w powiecie pleszewskim. Jego rodzicami byli Witold Taczanowski herbu Jastrzębiec (1843-1906) i Anna Węsierska herbu Belina. Był dziedzicem dóbr podrzeckich i znanym w Wielkopolsce działaczem oraz społecznikiem. W grudniu 1918 roku był jednym z kilku reprezentantów ziemi gostyńskiej, którzy przed poznańskim Bazarem witali Ignacego Jana Paderewskiego. Był ojcem chrzestnym sztandaru Związku Inwalidów Wojennych w Gostyniu wraz z Marią Lossow z Grabonoga, dr. Janem Granatkiewiczem i Józefem Woziwodzkim z Gostynia. Uroczystość poświęcenia sztandaru dla Koła ZIWR RP Oddział Gostyń miała miejsce 8 lipca 1923 roku w Gostyniu. 27 maja 1928 roku powstał Komitet IX Zjazdu Katolickiego połączony z koronacją obrazu Matki Bożej na Świętej Górze w Gostyniu. W Komitecie tym znalazł się także S. Taczanowski.

Od 12 lutego 1920 roku aż do momentu zniesienia instytucji Sądu Pokoju w roku 1926, pełnił obowiązki jednego z trzech sędziów. Do ciekawego zdarzenia doszło 29 września 1925 roku, kiedy to trzech sędziowie pokoju Dobrogost Lossow, S. Taczanowski i J. Okupnik wystąpili z protestem do prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, skarżąc się na odgórne wyznaczanie terminów rozpraw przez Naczelnika Sądu Powiatowego w Gostyniu. Zdaniem sędziów pokoju, takie postępowanie koliduje z ich pracą zawodową i życiem rodzinnym. 19 października 1925 roku sędziowie podtrzymali swoją decyzję i argumentację, co w konsekwencji przyniosło decyzję Ministra Sprawiedliwości z 9 stycznia 1926 roku, kiedy to przychylił się on do próśb D. Lossowa oraz S. Taczanowskiego i zwolnił ich z funkcji. Z wnioskiem o dymisję nie wystąpił zaś J. Okupnik. Ostatecznie 17 kwietnia 1926 roku Ministerstwo Sprawiedliwości wydało rozporządzenie likwidacji 1 maja 1926 roku Sądu Pokoju w Gostyniu.

W latach 1930-1935 był członkiem prorządowego BBWR. 22 lutego 1930 roku uczestniczył w spotkaniu z Prezydentem RP prof. Ignacym Mościckim na Zamku Królewskim w Warszawie. Była to uroczystość wręczenia Wielkiej Wstęgi Krzyża Maltańskiego głowie państwa. Tego samego dnia doszło też do spotkania z Józefem Piłsudskim. W 1935 roku był jednym z nielicznych w Gostyniu abonentów pisma prorządowego „Nowiny”, wydawanego z ramienia BBWR. Należał do nielicznych tutaj zwolenników Józefa Piłsudskiego. Z pewnością środowisko endeckie z trudem tolerowało na swoim terenie działalność zagorzałego piłsudczyka. Był inicjatorem powołania Komitetu Organizacyjnego Powstania Pomnika Józefa Piłsudskiego w Podrzedzu. Odsłonięcie nastąpiło 17 listopada 1935 roku. W uroczystości wzięli udział: dowódca VII. D.O.K. Poznań generał brygady Edmund Knoll-Kownacki, naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa Publicznego w Poznaniu – Żwirski, starosta gostyński Juliusz Wolfarth, ks. proboszcz Bronisław Siczyński, superior ze Świętej Góry w Gostyniu Władysław Służalek, a także ks. Stefan Tabor.

Jako kawaler maltański opiekował się szpitalem w Rybniku, gdzie była ochronka dla 60 dzieci, które dostawały prezenty gwiazdkowe w postaci butów, bielizny, materiału na ubranka i cukier. Szpital został kupiony od Związku Śląskiego. W 1936 roku szpital w Rybniku został przejęty przez Kawalerów Maltańskich jedynie w administrację, gdyż był zbyt drogi przy zakupie (zebrano jedynie 50% potrzebnej kwoty na rzecz Związku Śląskiego). Starania o kupno trwały w latach 1936-1939. Istniały plany stworzenia szpitali maltańskich przy każdym Dowództwie Oddziału Korpusu, ale do tego nigdy nie doszło. Dokumentacja Kawalera Maltańskiego Stanisława Taczanowskiego, należącego do Polskiego Związku Kawalerów Maltańskich, istnieje w dziale Zbiorów Specjalnych Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu (odzwierciedlenie korespondencji w zbiorach Bogdana Hutten-Czapskiego z przedwojennego Archiwum Polskiego Związku Kawalerów Maltańskich).

Zmarł 14 maja 1947 roku w Lesznie. Pochowany został w rodzinnej kaplicy przy kościele farnym w Gostyniu.

Żoną Stanisława Taczanowskiego była Zofia Lasocka herbu Dołęga, urodzona około roku 1890. Ich ślub odbył się przypuszczalnie w roku 1920. Z tego małżeństwa urodziła się Anna Taczanowska herbu Jastrzębiec (1922-1995).

K. Taczanowski, *Wspomnienie o Stanisławie Taczanowskim z Podrzecza*, „Nowa Gazeta Gostyńska” 2009, nr 51-52, s. 31.